

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 38

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Головний редактор:

Терешкінас Артурас – доктор соціальних наук, професор, професор кафедри соціології Університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литовська Республіка)

Члени редакційної колегії:

Байша Кіра Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Херсонського національного технічного університету

Благуна Наталія Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Богуш Людмила Андріївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри менеджменту Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука

Бочелюк Віталій Йосипович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри Запорізького національного технічного університету

Галацин Катерина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Козяр Микола Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної механіки, інженерної графіки та машинознавства Національного університету водного господарства та природокористування

Кочарян Артур Борисович – кандидат педагогічних наук, доцент, радник Міністра освіти і науки України

Кузьменко Ольга Степанівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізико-математичних дисциплін Льотної академії Національного авіаційного університету, старший науковий співробітник Національного центру «Мала академія наук України»

Невмержицька Олена Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Пермінова Владислава Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування Чернігівського національного технологічного університету

Пушкарьова Тамара Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, начальник відділу проектного управління ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, член-кореспондент НАПН України

Шапошникова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук, професор, декан соціально-психологічного факультету Херсонського державного університету

Алісаускіене Мілда – доктор соціальних наук, професор, завідувач кафедри соціології Університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литовська Республіка)

Гражієне Віталія – доктор педагогічних наук, завідувач відділу якості освіти Вільнюської академії мистецтв (Вільнюс, Литовська Республіка)

Конрад Яновський – PhD, ректор Економіко-гуманітарного університету у Варшаві (Варшава, Республіка Польща)

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 8 від 30.08.2021 року)

**Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»)
у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта,
013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта, 015 – Професійна освіта
(за спеціальностями), 016 – Спеціальна освіта)
відповідно до Наказу МОН України від 14.05.2020 № 627 (додаток 2)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» зареєстровано Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB № 22897-12797P від 02.08.2017 року)

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32843/2663-6085>

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату
за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Антонець Н.Б.ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ (1991–1999)..... 9**Васильєва С.О., Агаркова Н.О.**

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ НОРВЕГІЇ..... 14

Побоча Т.Д.ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
НА ПОЧАТКУ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ..... 18

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ)

Бойчук І.І.ЧИТАННЯ НОТ З АРКУША ЯК ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК ПРОГРАМИ З МУЗИЧНО-
ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА..... 22**Волошина О.В.**

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОЗКОВОГО ШТУРМУ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... 28

Демченко В.А., Балабанова К.Є., Ємельянова Є.С.РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ
СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 34**Новська О.Р., Клубкова С.А.**РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КОНТЕКСТІ ХОРМЕЙСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ..... 41**Радюшина С.А., Ткаченко М.Ю.**СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ХОРМЕЙСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ..... 45**Сє Ліфен**МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ВИКОНАВСЬКОЇ ВОЛІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ХОРМЕЙСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ..... 49**Толочко Р.М., Шахрай О.М., Павлюк Н.М.**ОБҐРУНТУВАННЯ РОЛІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ІНТЕРЕСУ
ДО МУЗИКИ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 53**Яковлева В.А., Власенко Р.П., Андрійчук Т.В.**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА СВІТУ..... 57**Яновська Л.Г.**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ
ІСТОРІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО..... 62

РОЗДІЛ 3. КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Баранець Я.Ю., Мотуз Т.В.

СУЧАСНИЙ СТАН ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДО НАВЧАННЯ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ..... 66

Марціновська І.П.

ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ІЗРАЇЛЮ ЩОДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ..... 70

Омельченко М.С., Кузнецова Т.Г., Єгольнікова С.І.ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ З ПОРУШЕННЯМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДО УМОВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ..... 77**Піканова Н.В., Омельченко І.М., Кобильченко В.В.**ОСОБЛИВОСТІ РЕСУРСНОГО КОМПОНЕНТА СОЦІАЛІЗОВАНОСТІ
У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ..... 80

РОЗДІЛ 4. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Алексєєв О.О.

СТАТИСТИЧНА ОБРОБКА РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ.....86

Анісімова О.Е.

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ НАПРЯМ ІНТЕГРАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР.....90

Беліков І.О.

КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ДІАГНОСТУВАННЯ СФОРМОВАНOSTІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....94

Близнюк Л.М., Козак А.В., Шостак У.В.

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЧАСИ ПАНДЕМІЇ: КРИЗА ЧИ ШАНС.....102

Вихор В.Г.

КОГНІТИВНИЙ ДИСОНАНС ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ОНЛАЙН-КОМУНІКАЦІЙ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....106

Герлянд Т.М., Нагаєв В.М.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ НА ЗАСАДАХ МОДУЛЬНО-КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....111

Горліченко М.Г., Аксьонова О.М.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВІЙСЬКОВИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....116

Грицько В.В., Котубей В.Ф.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: СПЕЦИФІКА ПРОТІКАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ СТУДЕНТАМИ.....121

Dmytruk V.A.

TRAINING FOREIGN LANGUAGE SKILLS NECESSARY FOR ADAPTING TO NOWADAY SOCIETY.....127

Душечкіна Н.Ю., Давискиба В.В., Сорока М.В.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....131

Єфімова О.М., Зарівна О.Т., Жицька С.А., Химай Н.І.

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ЗА ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....139

Карташова Ж.Ю., Кузів М.В.

КОМПЕТЕНТНІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....144

Ковтун О.В.

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19: ПРАКТИКИ ТОПУНІВЕРСИТЕТІВ СВІТУ.....148

Корнят В.С., Співак У.Я.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....156

Костіна В.В., Гогіна Т.І.

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....160

Кузан Г.С., Рак Н.В.

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ.....164

Лукьянов Д.В. ПРОБЛЕМНИЙ МЕТОД ПРОЄКТУВАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОЄКТНОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА.....	169
Микитин І.Я. УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА В КОНТЕКСТІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	172
Мороз Г.М. ВПЛИВ РОЗВИТКУ ЦІННИСНО-МОТИВАЦІЙНОГО КРИТЕРІЮ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗВО В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ВИНИКНЕННЯ РИС, ПРИТАМАННИХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ У СТУДЕНТІВ.....	177
Салтикова Т.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ФРАНЦІЇ.....	182
Соколова С.В., Костіна Л.С. КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	188
Трофімчук Н.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИХ КОЛЕДЖІВ ЗАСОБАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРАТИВНОГО ПІДХОДУ.....	192
Федь І.Є., Вікторенко І.Л. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»).....	197
Шевченко О.В., Гончаренко І.С. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ РИТМІКИ І ХОРЕОГРАФІЇ.....	201
Ян Бінь ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	205
РОЗДІЛ 5. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ	
Анненкова І.П., Кузнєцова Н.В. КВАЛІМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	210
Власова І.В. СОЦІАЛЬНЕ/СУСПІЛЬНЕ ЗАЛУЧЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	215
Хоменко В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В ОТГ.....	219
РОЗДІЛ 6. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Бабюк Т.Й., Кравець Н.С. ДОШКІЛЬНА І МОЛОДША ШКІЛЬНА ОСВІТА: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ.....	225
РОЗДІЛ 7. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ	
Капінус О.Л., Байло І.Я. ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	229
Федько С.О., Яценюк Л.В. ТЕХНОЛОГІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ – ІННОВАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ.....	235
НОВИЙ ВИД НАУКОВИХ ПОСЛУГ.....	239

CONTENTS

SECTION 1. GENERAL PEDAGOGY AND HISTORY OF PEDAGOGY

Antonets N.B.SOME ASPECTS OF ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS
IN THE PRIMARY SCHOOL OF UKRAINE (1991–1999).....9**Vasylieva S.O., Aharkova N.O.**

TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN HIGHER EDUCATION IN NORWAY.....14

Pobocho T.D.THE DETERMINATION OF THE ESSENCE OF PATRIOTIC EDUCATION
AT THE BEGINNING OF STATE FORMATION OF INDEPENDENT UKRAINE.....18

SECTION 2. THEORY AND METHODS OF TEACHING (BY DISCIPLINES)

Boichuk I.I.A PRIMA VISTA AS AN IMPORTANT COMPONENT OF THE MUSICAL INSTRUMENTAL
TRAINING PROGRAM OF THE FUTURE MASTER OF MUSICAL ART.....22**Voloshyna O.V.**

USAGE OF BRAINSTORMING METHOD WHEN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE.....28

Demchenko V.A., Balabanova K.Ye., Yemelianova Ye.S.IMPLEMENTATION OF THE COMPETENCE APPROACH
IN INDEPENDENT WORK OF ZVO STUDENTS.....34**Novska O.R., Klubkova S.A.**THE ROLE OF SOCIAL INTELLIGENCE IN THE CONTEXT OF CHOIRMASTER
TRAINING FUTURE SPECIALISTS IN THE FIELD OF MUSIC EDUCATION.....41**Radiushyna S.A., Tkachenko M.Yu.**CONTENT AND STRUCTURE OF THE FUTURE MUSIC TEACHERS' EMOTIONAL
COMPETENCE IN THE CONTEXT OF CHOIRMASTER TRAINING.....45**Sie Lifen**METHODOLOGY OF THE FUTURE MUSICAL ART TEACHERS' PERFORMING WILL
DEVELOPMENT IN THE PROCESS OF CHOIRMASTER TRAINING.....49**Tolochko R.M., Shakhrai O.M., Pavliuk N.M.**SUBSTANTIATION OF THE ROLE OF GAME ACTIVITIES IN THE FORMATION
OF INTEREST IN MUSIC AT OLDER PRESCHOOL AGE.....53**Yakovleva V.A., Vlasenko R.P., Andriichuk T.V.**MODERN TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF TEACHING
SOCIAL AND ECONOMIC GEOGRAPHY OF UKRAINE AND THE WORLD.....57**Yanovska L.H.**PEDAGOGICAL CONDITIONS OF DESIGN-RESEARCH ACTIVITY OF FUTURE MASTERS
OF HISTORY IN THE INFORMATION-COMMUNICATION ENVIRONMENT OF ZVO.....62

SECTION 3. CORRECTIONAL PEDAGOGY

Baranets Ya.Yu., Motuz T.V.

THE CURRENT STATE OF TRAINING SPECIALISTS FOR TEACHING IN AN INCLUSIVE SPACE.....66

Martsinovska I.P.STUDY OF ISRAEL'S EXPERIENCE IN TEACHING CHILDREN
WITH AUTISM SPECTRUM DISORDERS.....70**Omelchenko M.S., Kuznetsova T.H., Yeholnikova S.I.**PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF ADAPTATION OF A CHILD WITH DISABILITIES
OF INTELLECTUAL DEVELOPMENT TO THE CONDITIONS OF INCLUSIVE EDUCATION.....77**Pikanova N.V., Omelchenko I.M., Kobylchenko V.V.**THE PECULIARITIES OF THE RESOURCE COMPONENT OF SOCIALIZATION
IN SENIOR PRESCHOOLERS WITH GENERAL SPEECH UNDERDEVELOPMENT.....80

ВІВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЧАСИ ПАНДЕМІЇ: КРИЗА ЧИ ШАНС LEARNING A FOREIGN LANGUAGE UNDER PANDEMIC CONDITIONS: A CRISIS OR A CHANCE

У науковій статті розкрито теоретико-практичні засади вивчення іноземної мови в часи пандемії, виходячи з того, чи ця ситуація зумовила кризу, чи надала унікальний шанс в освітньому процесі. Встановлено, що умови, створені пандемією COVID-19, дали поштовх до розвитку дистанційної форми вивчення іноземної мови. З'ясовано, що заклади вищої освіти та заклади загальної середньої освіти під впливом обмежень в умовах пандемії перейшли від традиційної форми навчання до віртуального навчання. Виявлено, що, з одного боку, дистанційна форма вивчення іноземної мови забезпечує підвищену доступність до більшої кількості навчального матеріалу, а з іншого – визначає неготовність як вчителів, так і учнів до такої форми навчання, а також неготовність викладачів і студентів до інтеграції в навчальний процес, основу якого становить використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Визначено, що дистанційна форма навчання іноземної мови під впливом пандемії COVID-19 значно удосконалилась, оскільки викладання перейшло у форму онлайн-спілкування та онлайн-навчання. Встановлено, що у закладах загальної середньої освіти вчителі в умовах дистанційного навчання можуть використовувати 20 онлайн-платформ для вивчення англійської мови, 6 онлайн-платформ для вивчення французької мови та 20 онлайн-платформ для вивчення німецької мови відповідно до інформації Міністерства освіти і науки України. З'ясовано, що для вивчення англійської мови як іноземної у закладах загальної середньої освіти та у закладах вищої освіти використовують такі сучасні онлайн-платформи, як 24 Easy Steps, ClassDojo, Classroom Screen, Google Classroom, Zoom, Iscollective, British Council Materials. Визначено, що для вивчення англійської мови профільні заклади вищої освіти найчастіше використовують такі онлайн-платформи та онлайн-ресурси, як E-learn, ZOOM, Google Classroom, Quizlet, British Council і BBC Learning English.

Ключові слова: дистанційна форма навчання, вивчення іноземної мови, ІКТ, онлайн-ресурс, онлайн-платформа, заклад вищої освіти, заклад загальної середньої освіти.

The theoretical and practical principles of learning a foreign language during a pandemic have been disclosed in the academic paper, based on whether this situation has caused a crisis or provided a unique chance in the educational process. It has been established that the conditions created by the COVID-19 pandemic have given impetus to the development of distance form of learning a foreign language. It has been revealed that higher educational institutions as well as institutions of general secondary education have transferred from the traditional form of education to virtual learning under the influence of restrictions in the context of a pandemic. It has been found that, on the one hand, the distance form of learning a foreign language provides increased access to a greater amount of educational material, however, on the other hand, it has revealed the unpreparedness of both teachers and pupils for this form of education, as well as both educators and students for integration into the educational process, which is based on the application of modern ICT. It has been determined that the distance form of foreign language learning under the influence of the COVID-19 pandemic has significantly improved, forasmuch as learning has become a form of online communication and online learning. It has been established that within the conditions of providing distance form of education teachers can use 20 online platforms for learning English at general secondary education institutions, as well as 6 online platforms for learning French and 20 online platforms for learning German according to the information of the Ministry of Education and Science of Ukraine. It has been revealed that teachers use the following modern online platforms for learning English as a foreign language at both institutions of general secondary education and higher educational institutions, namely: 24 Easy Steps, ClassDojo, Classroom Screen, Google Classroom, Zoom, Iscollective, and British Council Materials. It has been determined that specialized higher educational institutions most often use the following online platforms and online resources for learning English, namely: E-learn, ZOOM, Google Classroom, Quizlet, British Council and BBC Learning English.

Key words: distance form of education, foreign language learning, ICT, online-resource, online-platform, higher educational institution, institution of general secondary education.

УДК 378.147.018.43(477)
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/38.20>

Близнак Л.М.,
канд. філол. наук,
доцент кафедри німецької філології
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Козак А.В.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри іноземних мов
та перекладу
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Шостак У.В.,
канд. психол. наук,
старший викладач кафедри іноземної
філології та перекладу
Вінницького торговельно-економічного
інституту
Київського національного торговельно-
економічного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді.

В умовах карантинних обмежень, спричинених пандемією COVID-19, усі освітні заклади змушені були перейти на дистанційну форму навчання. З однієї сторони, дистанційна форма навчання дозволила здобувачам освіти навчатись незалежно від місцезнаходження, а з іншої сторони – спровокувала виникнення нових проблем у сфері освіти, серед яких визначальним є питання розроблення нових підходів до такої форми навчання. Особливо відчутно пандемія вплинула на особливості вивчення іноземної мови (іноземних мов) як у

закладах загальної середньої освіти, так і в закладах вищої освіти. Перехід на дистанційну форму вивчення іноземної мови зумовив розроблення та впровадження на практиці різних навчальних онлайн-платформ та онлайн-ресурсів, без використання яких в умовах карантинних обмежень неможливо успішно оволодіти іноземною мовою.

Зважаючи на особливості дистанційного вивчення іноземної мови, актуальність тематики цього дослідження буде зумовлена виокремленням переваг та недоліків такої форми навчання, виходячи з умов, які диктує пандемія COVID-19.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика вивчення іноземної мови в умовах пандемії є предметом досліджень багатьох науковців і вчених, зокрема, ґрунтовні дослідження в цьому напрямі проводять А.І. Браєвська [1], О.М. Єфімова [1], С.А. Жицька [1], А.В. Коваленко [2], Т.В. Колбіна [3], Н.В. Краснова [4], О.О. Олексенко [3], Т.К. Полонська [5; 6], В.Г. Редько [6], Л.І. Русанова [7], Л.С. Сазанова [7], Г.М. Сорокіна [4], Н.І. Химай [1] та інші.

Так, Л.І. Русанова та Л.С. Сазанова [7] у своєму дослідженні розкривають переваги і недоліки впровадження дистанційного навчання для вивчення іноземної мови у неможливих закладах вищої освіти, виходячи з умов, які диктує пандемія COVID-19. За результатами напрацювань науковці зауважують, що дистанційна форма навчання іноземної мови під впливом пандемії COVID-19 значно удосконалилась, оскільки навчання перейшло у форму онлайн-спілкування та онлайн-навчання.

Т.В. Колбіна та О.О. Олексенко [3] розглядають особливості вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти (далі – ЗВО) професійного спрямування в умовах впливу пандемії COVID-19. Вчені зазначають, що наразі вивчення іноземної мови у профільних закладах вищої освіти проходить на базі платформи MOODLE. В основу цієї платформи покладено поєднання офлайн-навчання із навчанням у формі онлайн.

А.В. Коваленко [2] стверджує, що умови, створені пандемією COVID-19, дали поштовх до розвитку дистанційної форми вивчення іноземної мови. Завдяки їй заняття проходять у режимі онлайн на базі освітніх платформ з залученням цілої групи студентів до навчального процесу.

О.М. Єфімова, С.А. Жицька, Н.І. Химай та А.І. Браєвська [1] розглядають і виокремлюють зміни, що сталися у формі онлайн-навчання у вивченні іноземної мови, виходячи з умов, які диктує пандемія. Науковці зазначають, що ЗВО під впливом обмежень в умовах пандемії перейшли від традиційного навчання до віртуального. Однак, на думку дослідників, вивчення іноземної мови у формі віртуального навчання є не дуже ефективним, тому вони пропонують для оволодіння теоретичними основами проводити навчання у віртуальному середовищі, а набуття практичних вмінь та навичок все-таки має проходити у формі реального спілкування з використанням традиційних методів навчання.

Г.М. Сорокіна та Н.В. Краснова [4] розглядають особливості вивчення іноземної мови в умовах дистанційної форми навчання. На основі проведених досліджень науковці зауважують, що така форма вивчення іноземної мови, як дистанційна, утворює новий тип реальності як для викладачів закладів вищої освіти, так і для студентів, що здобувають вищу освіту в цих закладах. Виходячи

з переваг дистанційної форми вивчення іноземної мови, серед яких, наприклад, є доступ до наявності більшої кількості навчального матеріалу, науковці зауважують, що головним недоліком цієї форми навчання є неготовність як викладачів, так і студентів до інтеграції в навчальний процес, основу якого становить використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ).

Що стосується ситуації вивчення іноземних мов у закладах загальної середньої освіти в умовах пандемії, то Т.К. Полонська [5] виокремлює переваги та недоліки впровадження дистанційної форми навчання іноземної мови у таких закладах. Серед переваг цього процесу науковець виділяє те, що на проведення онлайн-уроку не впливає ані місце розташування, ані час, головне – щоб були у наявності необхідні ІКТ та доступ до інтернету. Водночас головними недоліками дистанційної форми вивчення іноземної мови виступають: 1) наявність ситуацій, які відволікають учнів; 2) обмежений час спілкування; 3) залучення батьків до навчального процесу, зокрема, якщо мова йде про учнів молодших класів, адже вони ще не вміють самостійно та впевнено користуватись сучасними ІКТ.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. В результаті аналізу наукових праць [1–7] встановлено, що проблематика вивчення іноземної мови в умовах, які диктує пандемія COVID-19, є не до кінця розкритою, зокрема, в напрямі виокремлення переваг та недоліків дистанційної форми навчання, за якої відбувається вивчення іноземної мови.

Мета статті. Метою наукової статті є розкриття теоретико-практичних засад вивчення іноземної мови в часи пандемії, виходячи з того, чи ця ситуація зумовила кризу, чи надала унікальний шанс в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу. Необхідно відзначити, що під час з'ясування наслідків впровадження дистанційної форми вивчення іноземної мови в освітніх закладах розглянемо сучасні освітні онлайн-платформи, які активно використовуються як у закладах загальної середньої освіти, так і в закладах вищої освіти.

Так, для вивчення іноземної мови у школах відповідно до інформації, поданої на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України, вчителі в умовах дистанційної форми навчання можуть використовувати 20 онлайн-платформ для вивчення англійської мови, 6 онлайн-платформ для вивчення французької мови та 20 онлайн-платформ для вивчення німецької мови.

Наприклад, для вивчення англійської мови можуть бути використані такі онлайн-платформи [8]: 1) The Remote Teaching Tips; 2) Keeping your learners safe online; 3) Teaching different age groups; 4) Online training page; 5) Teacher blogs for the period April – June 2020; 6) Publication Innovations in

Education: Remote Teaching; 7) Word on the street; 8) Britain is great; 9) Big City Small World; 10) Shakespeare videos; 11) Developing skills: listening, reading, writing, speaking; 12) Practicing grammar; 13) Practicing vocabulary; 14) Video zone; 15) Audio zone; 16) Magazine articles; 17) Entertaining short stories; 18) Vocabulary, spelling and grammar games; 19) How to ... section; 20) Podcasts.

Окрім пропонованих Міністерством освіти і науки України онлайн-платформ для вивчення англійської мови, треба виокремити ще такі (згідно з інформацією, наданою у джерелі [9]), як: 24 Easy Steps, ClassDojo, Classroom Screen, Google Classroom, Zoom, Iscollective, British Council Materials.

За результатами опитування, проведеного В.Г. Редьком та Т.К. Полонською [6], щодо готовності вивчення іноземних мов у закладах загальної середньої освіти за умов, які диктує пандемія, тобто у формі дистанційного навчання, з'ясовано, що найбільш популярною у використанні онлайн-платформою для вивчення іноземної мови є платформа Google Classroom, а найчастіше онлайн-уроки та індивідуальні консультації вчителями проводяться з використанням платформи ZOOM.

Що стосується особливостей вивчення іноземної мови у закладах вищої освіти, то деякі з онлайн-платформ, які використовуються вчителями у закладах загальної середньої освіти, можуть бути використані викладачами для викладення навчального матеріалу з вивчення іноземної мови студентами в умовах дистанційної форми навчання.

Так, наприклад, в Національному університеті біоресурсів і природокористування України [10] для вивчення англійської мови як іноземної студентами в умовах дистанційної форми навчання активно використовується онлайн-платформа E-learn. Основною особливістю цієї платформи є те, що в ній розміщено інформацію про курси англійської мови як іноземної, надано завдання для виконання лабораторних робіт. Забезпечення навчального процесу в цьому ЗВО проходить на базі платформи ZOOM, завдяки якій відбуваються очні онлайн-заняття. Формування тестових завдань, а також оцінювання рівня знань студентів під час проходження ними курсу відбувається через використання онлайн-платформи Google Classroom. Забезпечення студентів необхідним лексичним матеріалом для вивчення англійської мови як іноземної проходить на базі програми Quizlet. Окрім того, викладачі англійської мови як іноземної для викладення навчального матеріалу студентам у дистанційній формі навчання використовують матеріали онлайн-платформ British Council і BBC Learning English, в яких наявні матеріали для вивчення англійської мови як іноземної, виходячи з різних рівнів оволодіння цією мовою.

Щодо особливостей вивчення іноземної мови у непрофільних закладах вищої освіти, то, напри-

клад, у Харківському національному медичному університеті [11], на кафедрі іноземних мов, вже давно існувала потреба у впровадженні дистанційної форми вивчення іноземної мови. Поштовхом до цього процесу стали карантинні обмеження, зумовлені пандемією COVID-19. Так, враховуючи перехід на дистанційну форму навчання, ця кафедра в період карантинних обмежень та й сьогодні активно використовує такі сучасні онлайн-платформи, як Moodle та Zoom.

Для успішного вивчення іноземної мови за дистанційної форми навчання, посилаючись на дослідження, представлені у роботі В.Г. Редька та Т.К. Полонської [6], необхідно:

- насамперед розробити і реалізувати на практиці єдину цілісну та водночас комплексну державну програму, яка визначить єдиний перелік освітніх онлайн-ресурсів, онлайн-платформ, онлайн-курсів для вивчення конкретної іноземної мови;
- зробити доступними як для вчителів, так і для учнів та їхніх батьків засоби навчання, що використовуються у дистанційній формі навчання;
- конкретно до кожного уроку розробити положення та методичні рекомендації про перебіг уроку у формі дистанційного навчання і стежити за їхньою реалізацією;

- забезпечити вчителів усіма необхідними ІКТ, що можуть бути використані ними для викладення навчального матеріалу учням у дистанційній формі навчання;

- залучати вчителів до участі у тренінгах, семінарах, після проходження яких вони здобудуть нові професійні знання, вміння та навички для кращого і ґрунтовнішого викладення навчального матеріалу учням з метою підвищення їхньої успішності;

- розробити електронні додатки до навчальних підручників та посібників з метою створення навчального матеріалу в онлайн-форматі на випадок, якщо виникнуть непередбачувані обставини, як-то карантинні обмеження, зумовлені пандемією COVID-19.

Висновки. Таким чином, акцентуючи увагу на актуальності проблематики вивчення іноземної мови в умовах пандемії, треба зауважити, що це все-таки шанс, а не криза. Дистанційна форма вивчення іноземної мови з використанням різних освітніх платформ відкриває як перед вчителями і викладачами, так і перед учнями та студентами нові можливості.

Серед недоліків впливу пандемії на особливості вивчення іноземної мови варто насамперед виокремити неготовність як вчителів і викладачів, так і учнів та студентів використовувати сучасні ІКТ у дистанційній формі навчання. Водночас треба зауважити, що дистанційна форма навчання дозволяє краще вивчити іноземну мову, однак таку можливість мають лише ті, хто дійсно прагне оволодіти іноземною мовою на високому рівні.

На нашу думку, для вивчення іноземної мови краще поєднувати дистанційну форму навчання з традиційними підходами до її вивчення. Так, наприклад, теоретичні основи можна здобувати на базі різних навчальних онлайн-ресурсів та онлайн-платформ, водночас практичні вміння та навички все-таки краще засвоювати за живого спілкування, а не через засоби віртуального середовища.

Перспективою наступних розвідок виступає розкриття основних засад вивчення німецької мови як іноземної, виходячи з дистанційної форми навчання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Єфімова О.М., Жицька С.А., Химай Н.І., Браєвська А.І. Зміни в онлайн-навчанні в умовах пандемії при вивченні іноземної мови у закладах вищої освіти. *Грааль науки*. 2021. № 1. С. 357–359.
2. Коваленко А.В. Дистанційне навчання іноземної мови за умов пандемії: специфіка форм і методів роботи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35. Том 3. С. 250–255.
3. Колбіна Т.В., Олексенко О.О. Навчання іноземної мови професійного спрямування в умовах пандемії. *Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії* : матеріали V інтернет-конференції, м. Кропивницький, 20 лютого 2021 р. С. 301–303.
4. Сорокіна Г.М., Краснова Н.В. Викладання іноземної мови в умовах дистанційного та онлайн-навчання. *Scientific collection "InterConf", (51): with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference "Science and Practice: Implementation to Modern Society"* April 18–19,

2021. Manchester, Great Britain : Peal Press Ltd., 2021. P. 229–234.

5. Полонська Т.К. Дистанційне навчання іноземної мови учнів закладів загальної середньої освіти в умовах карантину: успіхи та невдачі. *Проблеми і перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень* : матеріали конференцій МЦНД, м. Київ, 12 червня 2020 р. Том 2. С. 12–15.

6. Редько В.Г., Полонська Т.К. Особливості дистанційного навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти в умовах карантину. *Педагогічна газета України*. 2020. № 6. С. 7.

7. Русанова Л.І., Сазанова Л.С. Переваги та недоліки дистанційного навчання іноземної мови в немовному ВЗО в умовах пандемії COVID-19. *World of Science and Innovation: Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference*. London, United Kingdom, 2021-04-07. London, 2021. P. 604–610.

8. Онлайн-ресурси для вчителів іноземних мов / Міністерство освіти і науки України, 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/na-sajti-mon-rozmishenopereleik-onlajn-resursiv-dlya-vchiteliv-inozemnih-mov>.

9. Як легко перейти до викладання англійської онлайн: 7 додатків і платформ / Green Country, 2020. URL: <https://greencountry.com.ua/journal/read/yak-legko-perejti-na-vikladannya-anglijskoi-onlajn>.

10. Онлайн-навчання: організація дистанційного навчання кафедри англійської філології зі студентами різних факультетів / Національний університет біоресурсів і природокористування, 2020. URL: <https://nubip.edu.ua/node/74260>.

11. Дистанційне навчання у досвіді гуманітарних кафедр / Харківський національний медичний університет. URL: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=6530%3Aady-stguman&catid=1%3Anews&Itemid=8&lang=uk.

Наукове видання

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 38

Коректура • *Н. Ігнатова*

Комп'ютерна верстка • *С. Калабухова*

Формат 60x84/8. Гарнітура Arimo.
Папір офсетний. Цифровий друк. Обл.-вид. арк. 26,72. Ум. друк. арк. 27,9.
Підписано до друку 31.08.2021. Замов. № 0921/335. Наклад 100 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефон +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.